

Olympisch zwemkampioene Inge de Bruijn:

‘Er zit zó’n zang in de Franse taal’

De bijnaam ‘Miss Butterfly’ dankt ze aan haar successen op honderd meter vlinderslag. Ze heeft sowieso ‘iets’ met vlinders. Dat bleek weer eens toen ze voor het tv-programma *Op zoek naar God* zeven dagen op retraite mocht in een Frans klooster – een week waaraan ze bijzondere herinneringen bewaart, evenals aan de zwemkampioenschappen in Monaco, trainingskampen in Canet-en-Roussillon en haar vakanties aan de Côte d’Azur. Een portret van voormalig topzwemster Inge de Bruijn (46), een wereldburger met een speciale liefde voor Frankrijk.

TEKST: ANDY ARNTS • BEELD: MICHELLE KLOP E.A.

Z

e weet het nog goed, die eerste keer dat ze op 17-jarige leeftijd wedstrijden mocht zwemmen in Monaco en met de bus het ministaatje binnenreed. 'Heel spannend vond ik het. We reden door dat prachtige, bergachtige landschap en ineens maakten we een grote bocht en zag ik daar beneden, als een verborgen schat, Monaco liggen. Dat was zo'n wow-moment. Echt een ansichtkaart. Ik was meteen verkocht.' In de beginjaren van haar zwemcarrière was zo sowieso bijna jaarlijks in Zuid-Frankrijk te vinden, waar het Nederlands zwemteam trainingskampen belegde in Canet-en-Roussillon ('Ons hotel was perfect gelegen. Je rolde je bed uit, en je lag al meteen in het zwembad, ideaal.'). Toen ze op haar achttiende opnieuw aan een wedstrijd in Monaco meedeed, werd ze uitgeroepen tot beste zwemster, en mocht ze na afloop met Prins Albert aan tafel. 'Dat galadiner in het Grimaldi Forum staat voor altijd in m'n geheugen gegrift. Er was ook een dansshow bij en iedereen was heel chic gekleed – wat voor sporters sowieso iets bijzonders is, want die lopen altijd in hun trainingskloffie of badpak.'

Heb je in die periode de Côte d'Azur echt ontdekt?

'Dat kwam pas later. Als je daar als professioneel sporter bent, zie je alleen het zwembad en je hotel. Met trainingskampen heb je vaak cycli van drie dagen, waarvan je alleen de derde dag een halve dag vrij hebt. Maar dan kun je ook geen buitensporige dingen doen, of uren in de zon bakken, of een stadje bezichtigen. Want dan ben je de volgende dag kapot, terwijl je altijd je focus op het zwemmen moet houden en iedere dag opnieuw die trainingen moet afwerken.'

Mooie Franse uitspraak

Een handige bijkomstigheid tijdens haar trips naar Monaco was dat Inge de Franse taal aardig beheerst. 'Op de middelbare school had ik Frans in m'n pakket, en volgens mijn docent had ik een mooie Franse uitspraak. Daar was ik heel erg trots op. We hebben sowieso een Franse talenknobbel in de familie. Mijn moeder is au pair geweest in Parijs, mijn oudste zus heeft geschiedenis gestudeerd in Montpellier en mijn broer Matthijs is tien jaar professioneel waterpoloër in Frankrijk geweest. Zelf bleef ik dankzij die trainingskampen en wedstrijden in Zuid-Frankrijk natuurlijk ook met de Franse taal in contact.'

Is het inmiddels niet wat weggezakt?

'Nou, als ik twee, drie weken in Frankrijk ben, spreek ik het best wel weer oké. Maar als iemand te snel, of met een te groot accent praat, dan vraag ik vaak even om een zin te herhalen. Ik doe altijd m'n best om Frans te spreken, want dan word je veel meer met open armen ontvangen dan wanneer je stug Engels blijft praten. Ik vind het ook gewoon een mooie taal. Er zit zó'n zang in.

Ook al is iemand boos, het blijft mooi. Of als een Fransman Engels praat met zo'n typisch Frans accent, dat heeft bijna iets ...'

Erotisch?

'Haha, dat zijn jouw woorden, maar het heeft wel wat, ja. Het heeft zeker z'n charme.'

De kracht van de eenvoud

Dan luister je ook vast naar Franstalige muziek.

'Zeker! *Je l'aime à mourir* van Francis Cabrel is mijn favoriet. Ook van mijn moeder trouwens. Het is een typisch nummer voor mijn moeder, met wie ik een zeer hechte band heb; dat je gevoel zó diep gaat dat je voor haar zou willen sterven. Als ze bij mij in de auto zit, zetten we vaak Franse muziek op en blèren we samen *La ballade des gens heureux* mee. Zij houdt meer van Brel, ik van Cabrel. Maar ook van Patrick Bruel, hoor. *La place des grands hommes* is zo'n heerlijk blij nummer. Of *Casser la voix*, dat draaide ik toen ik nog in Amerika woonde als ik een nare dag had, of als mijn zwemtijden stagneerden. Franse muziek raakt me veel meer dan bijvoorbeeld Nederlandstalige muziek. Het heeft veel meer beleving, poëzie en passie. Het is ook de kracht van de eenvoud. Zo'n Cabrel, alleen met zijn gitaar, dat vind ik prachtig!'

Wat je vertelt over je moeder raakt mij dan weer. Trekken jullie veel met elkaar op?

'Sterker nog, als wij zo klaar zijn met dit gesprek, ga ik bij haar eten. Pas geleden zijn we nog met z'n tweeën een lang weekend naar m'n broer gegaan, die met z'n gezin in Antibes woont. Maar eerst zijn we daar samen in een huurauto wat gaan cruisen langs de Méditerranée. Na de lunch wilde mamma naar de zee lopen, waar we op een kiezelstrandje zijn gaan zitten. Dan hoor je de zee die zachtjes over die steentjes komt. En zodra het water zich terugtrekt, hoor je dat snelle getik. Wat een magisch geluid is dat! Ik kan sowieso uren naar de zee kijken.

Je hebt daar aan de kust, in Le Cros-de-Gagnes, een klein geel kerkje, la Chapelle Saint-Pierre, waar ik nog een kaarsje heb gebrand voor mijn dierbaren. Dat doet ik altijd, waar dan ook ter wereld, ook voor de mensen die er niet meer zijn of als het niet goed gaat met iemand.

‘Franstalige muziek heeft veel meer beleving, poëzie en passie’

Kleine zegening

Toeval of niet, maar in 2014 werd Inge de Bruijn door de EO gevraagd voor het tv-programma *Op Zoek Naar God*, waarin ze samen met vier andere BN'ers een week lang op retraite zou gaan in L'abbaye Notre-Dame de Sablonceaux, een voormalige Augustijner abdij in de Charente-Maritime.

Ik las dat je zelfs je mobiele telefoon moest inleveren.

'Dat vond ik ook prima. Die rust, dat niet mogen praten ... je gaat dingen veel intenser beleven. Alles wordt beter, zelfs je smaak. Ik weet nog dat ik in m'n eentje een pelgrimstocht moest maken. Mijn eerste gedachte was: kunnen we dat niet gewoon met z'n vijven doen? Maar nee, het moest echt alleen. Dus daar ging ik met m'n rugzakje. Ik begon lekker in het zonnetje, op een geasfalteerde weg, maar op een gegeven moment sloeg het weer om. Het ging regen,

onweren en hagelen, en kwam ik op een modderpad met enorme kuilen terecht. En ineens besepte ik de diepere betekenis van die pelgrimage: dat ieder mens op zijn levenspad te maken krijgt ups en downs, maar dat je alleen zelf kunt beslissen hoe je daarmee omgaat. Als topsporter weet je als geen ander dat je vroeg of laat voor barricades komt te staan, dat je tegenslagen moet incasseren en concessies moet doen. Daar werd ik toen, op die dag, zó mee geconfronteerd.'

Maar wel mooi, toch?

'Absoluut, want na dat noodweer kwam de zon terug en verscheen er weer een brede glimlach op m'n gezicht. Ik passeerde een weide met hele mooie paarden, en als je dan al zo lang niet hebt mogen spreken of telefoneren,

en niet bent blootgesteld aan prikkels, krijg je bijna de neiging om met die paarden te gaan praten, haha. Het gras leek ook groener, ik kon beter ruiken ... enfin, ik vond het prachtig om mee te maken.'

Heb je meer van zulke spirituele momenten gehad?

'Toen ik in de abdijkerk een kaarsje ging branden, zag ik plotseling een vlinder op het raam. Vlinders zijn heel typerend voor mij. Ik haalde mijn eerste gouden medaille tijdens de Olympische Spelen van Sydney op de honderd meter vlinderslag, waardoor de buitenlandse kranten me meteen 'Miss Butterfly' noemden. Vorige maand ben ik nog met mijn moeder en neefje naar de vlindertuin in Diergaarde Blijdorp gegaan. Daar heb ik prachtige foto's gemaakt. Dan is het toch wel heel bijzonder dat uitgerekend ik een vlinder moest zien in die abdijkerk.'

Zag je dat als een 'geschenk van boven'?

'Ik ben niet gelovig opgevoed, maar ik ervaarde het wel als een kleine zegening die speciaal voor mij bestemd was.'

Primitieve trainingsfaciliteiten

Hoewel ze al op jonge leeftijd mocht proeven van de Monegaskische *glamour & glitter*, is de meervoudig zwemkampioene daar nuchter onder gebleven. 'Na de scheiding van mijn ouders woonde ik met m'n moeder en m'n broer en zussen in een klein poppenhuisje, waar we met z'n vijven in de rij stonden voor het toilet – dat was ook prima. En ook de trainingskampen in Amerika waren echt niet 'je van het':

we hadden daar geen hi-tech apparatuur en ik trainde in een zwembad waar niet eens startblokken waren. Het krachthonk was ook een lachertje, met eigenhandig in elkaar geflanste dumbbells en een simpel klimtouw aan het plafond, allemaal om je armspieren te trainen.

Maar juist dankzij die primitieve trainingsfaciliteiten gaf dat prachtige Olympische bad in Sydney me een enorme boost. Toen ik daar aankwam stond ik als aan de grond genageld en voelde ik de adrenaline door mijn lijf stromen. Ik dacht: wow, hier mag ik straks gaan zwemmen! Dit is eindelijk het moment om te laten zien waar ik vier jaar lang voor heb getraind. Kortom, dat primitieve heeft dus wel degelijk zijn voordelen.'

Een bevoorrecht mens

De behoefte om nu en dan even de rust en eenvoud op te zoeken, uitte zich vorig jaar in twee retraites op Ibiza. 'Eén in *the middle of nowhere*, de andere op een bergje met een prachtig uitzicht. En alleen maar vegan eten – voor mij een hele nieuwe ervaring. Ik dacht altijd dat *vegan* verschrikkelijk droog zou zijn, maar het werd daar met heel veel liefde en passie klaargemaakt, en dat proefde je. Nu ben ik weer de flapuit, maar toen ik net terug was van die retraites, zei m'n moeder: "Jeetje, je hebt zo'n sereniteit over je, je praat zo rustig en zo zachtjes." Ik kon ook geen tv meer kijken. En die mobiele telefoon ... ik vond het maar een gedoe. Ik was m'n oude leven helemaal ontwend na een week in volledige stilte te hebben geleefd.'

Hoe lang duurde dat?

'Uiteindelijk kom je toch weer snel in je oude regime door de dagelijkse prikkels die je krijgt, of door een nieuwsbericht dat je verdrietig maakt. Juist daarom wil ik die momenten van stilte en bezinning er zeker in houden, omdat ze me bewuster en dankbaarder maken voor alles in het leven. Een van m'n allermooiste zwemmomenten was toen ik drie keer goud haalde in Sydney. De eerste die me daar omhelsde, was m'n broer. Die was daar met de Nederlandse waterpoloploeg en stond precies op de plek waar ik van het trappetje kwam. Dat was voor mij een heel magisch moment: dat ik mijn succes op het hoogst haalbare toernooi gelijk terplekke kon delen met iemand die me heel dierbaar is.'

Het hele land was in euforie na al die gouden plakken.

'Daar kreeg ik op dat moment niets van mee. Pas bij aankomst in Nederland werd ik me daarvan bewust. Al die aandacht, het was bijna eng gewoon. Er waren heel veel mensen die zeiden: "Je hebt me zo blij gemaakt, ik heb aan de buis gekluisterd gezeten." Dat doet mij enorm deugd, dat je als sporter ook anderen gelukkig hebt kunnen maken. Of om inspirerend te kunnen zijn voor de jeugd. Dat een kind blij wordt van het leerproces dat ik hem heb kunnen bieden. Op zulke momenten kom je echt tot het besef: ik ben een bevoorrecht mens.'

'Het doet mij enorm deugd dat ik als sporter ook anderen blij heb kunnen maken'

